

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України

№ _____

Типові правила благоустрою території населеного пункту

I. Загальні положення

1. Типові правила благоустрою території населеного пункту (далі – Типові правила) установлюють вимоги щодо благоустрою території населеного пункту.

2. На підставі Типових правил розробляються та затверджуються органами місцевого самоврядування Правила благоустрою території населеного пункту.

3. Типові правила застосовуються якщо органом місцевого самоврядування не прийнято рішення про затвердження Правил благоустрою території населеного пункту.

4. Фінансування заходів з благоустрою населеного пункту здійснюється відповідно до статті 36 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» (далі – Закон).

Участь громадян у фінансуванні заходів з благоустрою населеного пункту здійснюється відповідно до статті 37 Закону.

5. Відповідальність громадян та юридичних осіб за порушення законодавства у сфері благоустрою території населеного пункту встановлюється законом.

6. Самоврядний та громадський контроль за станом благоустрою населеного пункту здійснюється відповідно до статей 40 та 41 Закону.

7. У цих Типових правилах терміни вживаються у значеннях, наведених у Податковому кодексі України, законах України «Про благоустрій населених пунктів», «Про регулювання містобудівної діяльності», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про органи самоорганізації населення».

II. Загальні вимоги до здійснення благоустрою та утримання територій об'єктів благоустрою

1. Проектування та будівництво об'єктів будівництва на об'єктах благоустрою здійснюється відповідно до вимог законодавства у сфері містобудівної діяльності, а також ДБН Б.2.2-5:2011 «Планування та забудова міст, селищ і функціональних територій. Благоустрій територій».

2. Утримання об'єктів благоустрою здійснюється відповідно до статті 15 Закону та Порядку проведення ремонту та утримання об'єктів благоустрою населених пунктів, затвердженого наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 23 вересня 2003 року № 154, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 12 лютого 2004 року за № 189/8788.

3. Якщо орган державної влади чи орган місцевого самоврядування не утворив підприємство для утримання об'єктів благоустрою державної чи комунальної власності, то зазначені органи у межах своїх повноважень визначають на конкурсних засадах балансоутримувачів об'єктів благоустрою відповідно до Положення про порядок конкурсного відбору підприємств з утримання об'єктів благоустрою населених пунктів, затвердженого наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 11 листопада 2005 року № 160, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 06 грудня 2005 року за № 1460/11740.

Об'єкт благоустрою, який перебуває у приватній власності, утримується його власником.

4. Порядок проведення робіт з технічної інвентаризації та паспортизації об'єктів благоустрою визначається Інструкцією з проведення технічної інвентаризації та паспортизації об'єктів благоустрою населених пунктів, затвердженою наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 29 жовтня 2012 року № 550, зареєстрованою у Міністерстві юстиції України 19 листопада 2012 року за № 1937/22249.

III. Порядок здійснення благоустрою та утримання територій об'єктів благоустрою

1. Благоустрій територій об'єктів благоустрою здійснюється з урахуванням вимог використання цих територій, особливостей природних зон, та відповідно до затвердженої містобудівної документації, а також установлених державних стандартів, норм і правил.

Благоустрій та утримання парків (гідропарків, лісопарків, лугопарків, парків культури і відпочинку, парків – пам'яток садово-паркового мистецтва, спортивних, дитячих, меморіальних та інших (надалі - парків), рекреаційних зон, садів, скверів та майданчиків здійснюється відповідно до планів, розроблених балансоутримувачем чи підприємством, що здійснює утримання

об'єктів благоустрою, та затверджених відповідним органом державної влади чи органом місцевого самоврядування, а об'єкт, який перебуває у приватній власності – власником.

2. Благоустрій та утримання у належному стані парків, рекреаційних зон, садів, скверів та майданчиків здійснюється з дотриманням вимог Закону, а також:

1) Правил утримання зелених насаджень у населених пунктах України, затверджених наказом Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10 квітня 2006 року № 105, зареєстрованих у Міністерстві юстиції 27 липня 2006 року № 880/12754;

2) Правил будови і безпечної експлуатації атракціонної техніки, затверджених наказом Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи від 01 березня 2006 року № 110, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 07 квітня 2006 року за № 405/12279;

3) Державних санітарних норм та правил утримання територій населених місць, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17 березня 2011 року № 145, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 05 квітня 2011 року за № 457/19195;

4) ПУЕ «Правила улаштування електроустановок», ДБН В.2.5-28-2006 «Природне і штучне освітлення» та ДБН В.2.3-5-2001 «Вулиці та дороги населених пунктів».

3. Благоустрій рекреаційних зон, що використовуються для організованого масового відпочинку та купання, здійснюється із дотриманням вимог ГОСТ 17.1.5.02-80 Охрана природы. Гидросфера. Гигиенические требования к зонам рекреации водных объектов (Охрана природы. Гидросфера. Гигиенические требования до зон рекреации водных объектов).

4. Благоустрій територій оздоровчих закладів здійснюється із дотриманням вимог Державних санітарних правил розміщення, улаштування та експлуатації оздоровчих закладів, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19 червня 1996 року № 172, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 24 липня 1996 року за № 378/1403.

5. На територіях парків, рекреаційних зон, садів, скверів і майданчиків забороняється знищення чи пошкодження елементів благоустрою, крім випадків, встановлених законом.

6. Господарська зона парків, рекреаційних зон, садів, скверів і майданчиків з контейнерними майданчиками та громадськими вбиральнями розташовується не ближче ніж 50 м від місць масового скупчення людей, що відпочивають (танцювальні майданчики, естради, фонтани, головні алеї, видовищні павільйони).

7. Кількість урн на територіях парків, рекреаційних зон, садів, скверів і майданчиків встановлюється з розрахунку одна урна на 800 м² площі. На головних алеях парку відстань між урнами повинна бути не більше ніж 40 м. Біля кожної тимчасової споруди торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення для здійснення підприємницької діяльності встановлюється урна місткістю не менш ніж 0,01 м³.

8. Кількість контейнерів на господарських майданчиках парків, рекреаційних зон, садів, скверів і майданчиків визначається за показником середнього утворення відходів за 3 дні.

9. Основне прибирання парків, рекреаційних зон, садів, скверів і майданчиків проводиться після їх закриття та до 8 години ранку. Протягом дня необхідно збирати відходи та опале листя, проводити патрульне прибирання, поливати зелені насадження.

10. Поливальні пристрої повинні бути в справному стані, регулярно оглядатися і ремонтуватися.

11. Поверхневі і заглиблені поливальні мережі водопроводу на зиму підлягають консервації із дотриманням вимог Правил технічної експлуатації систем водопостачання та водовідведення населених пунктів України, затверджених наказом Державного комітету України по житлово-комунальному господарству від 05 липня 1995 року № 30, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 21 липня 1995 року за № 231/767.

12. Озеленення та збереження зелених насаджень здійснюється з дотриманням вимог Порядку видалення дерев, кущів, газонів і квітників у населених пунктах, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01 серпня 2006 року № 1045, Правил утримання зелених насаджень у населених пунктах України, затверджених наказом Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10 квітня 2006 року № 105, зареєстрованих у Міністерстві юстиції 27 липня 2006 року № 880/12754, а також з урахуванням санітарних норм та природних зон.

13. Знищення, пошкодження або видалення зелених насаджень, збір квітів, грибів на територіях парків, рекреаційних зон, садів, скверів, майданчиків забороняється, крім випадків встановлених законом.

14. Утримання пам'яток культурної спадщини здійснюється з дотриманням вимог Закону, а також:

- 1) Закону України «Про охорону культурної спадщини»;
- 2) ДБН Б.2.2-5:2011 «Планування та забудова міст, селищ і функціональних територій. Благоустрій територій»;
- 3) НАПБ А.01.001-2004 «Правила пожежної безпеки в Україні».

15. Облік та охорона рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів тваринного і рослинного світу, занесених до Червоної книги

України, розташованих на об'єктах благоустрою здійснюється відповідно до Закону України «Про Червону книгу України».

16. Утримання та ремонт об'єктів благоустрою вулично-дорожньої мережі населених пунктів здійснюється з дотриманням вимог:

1) Закону України «Про дорожній рух»;

2) Закону України «Про автомобільні дороги»;

3) Правил проїзду великогабаритних та великовагових транспортних засобів автомобільними дорогами, вулицями та залізничними переїздами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 18 січня 2001 року № 30;

4) Єдиних правил ремонту і утримання автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів, правил користування ними та охорони, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30 березня 1994 року № 198;

5) Технічних правил ремонту і утримання вулиць та доріг населених пунктів, затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 14 лютого 2012 року № 54, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 05 березня 2012 року за № 365/20678;

6) ДСТУ 3090-95 «Безпека дорожнього руху. Організація робіт з експлуатації міських вулиць і доріг. Загальні положення»;

7) ДСТУ 3587-97 «Безпека дорожнього руху. Автомобільні дороги, вулиці та залізничні переїзди. Вимоги до експлуатаційного стану»;

8) ДБН В.2.3-5-2001 «Вулиці та дороги населених пунктів».

17. Власник або балансоутримувач об'єкта благоустрою вулично-дорожньої мережі населеного пункту забезпечує утримання такого об'єкта з необхідною кількістю машин, механізмів, спеціалізованої техніки, посипкових матеріалів та реагентів.

18. Озеленення об'єктів благоустрою вулично-дорожньої мережі здійснюється відповідно до Правил утримання зелених насаджень у населених пунктах України, затверджених наказом Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10 квітня 2006 року № 105, зареєстрованих у Міністерстві юстиції 27 липня 2006 року № 880/12754.

19. Суб'єкти господарської діяльності, які є власниками земельних ділянок та землекористувачами, а також власники та користувачі тимчасових споруд, що розташовані в межах «червоних ліній» вулиць і доріг, зобов'язані на закріпленій території:

1) утримувати в належному стані зелені насадження, охоронні зони інженерних комунікацій, тротуари;

2) забезпечувати утримання та ремонт відповідної території;

3) забезпечувати належний технічний стан інженерних комунікацій, обладнання, споруд та інших елементів дорожніх об'єктів, що використовуються, відповідно до їх функціонального призначення;

4) у разі виявлення небезпечних умов в експлуатації споруд і об'єктів, аварій і руйнувань, що призвели до виникнення перешкод у дорожньому русі або загрожують збереженню елементів дорожніх об'єктів, негайно повідомляти власників дорожніх об'єктів або уповноважені ними органи, а також відповідний структурний підрозділ Національної поліції України;

5) дотримуватись вимог норм і правил щодо охорони дорожніх об'єктів.

20. У межах «червоних ліній» вулиць і доріг забороняється:

1) розміщувати споруди та об'єкти;

2) смітити, псувати дорожнє покриття, обладнання, зелені насадження;

3) спалювати сміття, опале листя та інші відходи, складати їх для тривалого зберігання;

4) скидати промислові та меліоративні води в систему дорожнього зливуостоку;

5) встановлювати намети;

6) випасати худобу та свійську птицю.

21. Місця проведення дорожніх робіт з утримання або ремонту об'єктів благоустрою на вулично-дорожній мережі повинні мати відповідне огороження, тимчасові дорожні знаки та належне освітлення в нічний час.

22. Всі дорожні об'єкти згідно з їх класифікацією та значенням підлягають інвентаризації, технічному обліку і паспортизації власниками дорожніх об'єктів або уповноваженими ними органами.

23. Розміри, форма та розміщення дорожніх знаків повинні відповідати положенням Правил дорожнього руху, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2001 року № 1306, та ДСТУ 4100-2002 «Знаки дорожні. Загальні технічні умови. Правила застосування».

Розміри, форма та колір дорожньої розмітки повинні відповідати положенням Правил дорожнього руху, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2001 року № 1306, та ДСТУ 2587:2010 «Безпека дорожнього руху. Розмітка дорожня. Загальні технічні умови. Методи контролювання. Правила застосування».

Технічні вимоги до дорожніх світлофорів та їх розміщення визначають згідно з ДСТУ 4092-2002 «Безпека дорожнього руху. Світлофори дорожні. Загальні технічні вимоги, правила застосування та вимоги безпеки».

Дорожні огороження мають відповідати вимогам ДСТУ 2734-94 «Огороження дорожні тросового типу. Загальні технічні умови», ДСТУ 2735-94 «Огороження дорожні і напрямні пристрої. Правила

використання. Вимоги безпеки дорожнього руху», ДСТУ Б В.2.3-10-2003 «Споруди транспорту. Огородження дорожнє парапетного типу. Загальні технічні умови», ДСТУ Б В.2.3-11-2004 «Споруди транспорту. Огородження дорожнє перильного типу. Загальні технічні умови», ДСТУ Б В.2.3-12-2004 «Споруди транспорту. Огородження дорожнє металеве бар'єрного типу. Загальні технічні умови», ГСТУ 218-03449261-095-2002 «Безпека дорожнього руху. Огородження дорожні тимчасові. Загальні технічні умови. Правила застосування».

24. Обмеження або заборона дорожнього руху під час виконання робіт на автомобільних дорогах, вулицях, залізничних переїздах здійснюється відповідно до вимог Закону України «Про дорожній рух».

25. Утримання штучних споруд вулично-дорожньої мережі здійснюється з додержанням вимог Технічних правил ремонту і утримання вулиць та доріг населених пунктів, затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 14 лютого 2012 року № 54, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 05 березня 2012 року за № 365/20678, державних норм та правил.

Обстеження мостів та труб здійснюється з дотриманням вимог законодавства та ДБН В 2.3-6-2009 «Споруди транспорту. Мости та труби. Обстеження та випробування».

26. На територіях автостоянок забезпечується додержання загальних вимог санітарного очищення територій населених місць, вимог цих Типових правил, встановленого порядку та режиму паркування.

Утримання у належному стані території автостоянок здійснюють із дотриманням вимог Правил зберігання транспортних засобів на автостоянках, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 22 січня 1996 року № 115, та Правил паркування транспортних засобів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 03 грудня 2009 року № 1342.

27. Роботи з утримання у належному стані території автостоянок включають:

1) очищення, миття, відновлення дорожніх знаків та інформаційних стендів (щитів), утримання схем розміщення місць для стоянки або паркування, в'їздів та виїздів, а також транспортних або пішохідних огорож (у разі наявності);

2) нанесення та відновлення дорожньої розмітки;

3) систематичне очищення території та під'їзних шляхів від пилу, сміття та листя шляхом їх підмітання та миття;

4) своєчасне очищення від снігу і криги та обробка їх фрикційними та іншими протиожеледними матеріалами;

5) утримання та поточний ремонт дорожнього покриття та під'їзних шляхів, а також систем поверхневого водовідведення у межах території (у разі наявності);

6) забезпечення функціонування паркувальних автоматів, в'їзних та виїзних терміналів (очищення, миття, фарбування, відновлення їх роботи, заміна окремих деталей, планові обстеження, нагляд за справністю, їх технічна підтримка та програмне забезпечення);

7) забезпечення утримання та належного функціонування засобів та обладнання зовнішнього освітлення території;

8) утримання контрольно-пропускного пункту, приміщення для обслуговуючого персоналу, туалету, побутових приміщень тощо (у разі наявності);

9) забезпечення функціонування систем відеоспостереження за рухом транспортних засобів на їх території і табло із змінною інформацією про наявність вільних місць (у разі їх наявності), яке розташовується на в'їзді;

10) утримання систем протипожежного захисту та інженерних систем, що не входять до складу систем протипожежного захисту, але забезпечують безпеку об'єкта;

11) утримання первинних засобів пожежогасіння (вогнегасників), пожежного інвентарю, обладнання та засобів пожежогасіння.

28. На автостоянках забороняється: засмічувати територію, мити транспортні засоби в непередбачених для цього місцях, розпалювати вогнища, вести торгівлю, зливати відпрацьовані мастила на землю чи дорожнє покриття, псувати обладнання місць стоянки, паркування, пошкоджувати зелені насадження.

Автостоянки використовують виключно за цільовим призначенням.

Не допускається засмічення території спеціально відведених автостоянок сміттям, відходами, товарами, тарою, обладнанням.

29. Утримання територій пляжів у належному стані здійснюється з дотриманням вимог Закону та Державних санітарних норм та правил утримання територій населених місць, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17 березня 2011 року № 145, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 05 квітня 2011 року за № 457/19195.

30. Утримання кладовищ, а також інших місць поховання здійснюється з дотриманням вимог:

1) Закону України «Про поховання та похоронну справу»;

2) Порядку утримання кладовищ та інших місць поховань, затвердженого наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 19 листопада 2003 року № 193, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 08 вересня 2004 року за № 1113/9712;

3) ДСанПіН 2.2.2.028-99 «Гігієнічні вимоги щодо облаштування і утримання кладовищ в населених пунктах України».

31. Утримання дитячих, спортивних та інших майданчиків для дозвілля та відпочинку здійснюється з додержанням санітарних та технічних норм, які забезпечують безпечне користування ними. Наявне обладнання, спортивні, розважальні та інші споруди, інші елементи благоустрою повинні підтримуватися у належному технічному стані, своєчасно очищатися від бруду, сміття, снігу, льоду. Не допускається наявність небезпечного для життя та здоров'я громадян обладнання, елементів благоустрою.

32. Утримання майданчиків та зон для вихову домашніх тварин здійснюється з дотриманням вимог статті 30¹ Закону.

33. Утримання захисних споруд цивільного захисту у готовності до використання за призначенням здійснюється відповідно до статті 32 Кодексу цивільного захисту України.

IV. Порядок здійснення благоустрою та утримання прибудинкової території

1. Утримання прибудинкової території здійснюється з дотриманням вимог Правил утримання жилих будинків та прибудинкових територій, затверджених наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 17 травня 2005 року № 76, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 25 серпня 2005 року за № 927/11207.

2. Благоустрій присадибної ділянки та прилеглої до присадибної ділянки території проводиться власником або користувачем цієї ділянки. Власник або користувач присадибної ділянки може на умовах договору, укладеного з органом місцевого самоврядування, забезпечувати належне утримання території загального користування, прилеглої до його присадибної ділянки.

3. Організація благоустрою присадибної ділянки, на якій розміщені житлові будинки, господарські будівлі та споруди, що в порядку, визначеному законодавством, взяті на облік як безхазяйне майно або передані в комунальну власність як безхазяйне майно, здійснюється органом місцевого самоврядування.

4. Забороняється складати опале листя на прибудинкових територіях, а також поряд з контейнерними майданчиками.

5. Утримання споруд інженерного захисту територій від небезпечних геологічних процесів здійснюється з дотриманням вимог:

1) постанови Кабінету Міністрів України від 08 листопада 1996 року № 1369 «Про інженерний захист територій, об'єктів і споруд від зсувів»;

2) Правил експлуатації споруд інженерного захисту територій населених пунктів від підтоплення, затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України

від 16 січня 2012 року № 23, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України від 03 лютого 2012 року за № 170/20483;

3) ДСТУ-Н Б В.2.5-61:2012 «Настанова з улаштування систем поверхневого водовідведення».

6. Дороги, проїзди та проходи до будівель, споруд, пожежних вододжерел, підступи до зовнішніх стаціонарних пожежних драбин, обладнання та засобів пожежогасіння мають бути завжди вільними, утримуватися справними, узимку очищатися від снігу. Забороняється довільно зменшувати нормативну ширину доріг та проїздів.

V. Вимоги до впорядкування територій підприємств, установ, організацій у сфері благоустрою населених пунктів

1. Підприємства, установи, організації, які розміщуються на території об'єкта благоустрою, можуть утримувати закріплену за ними територію або брати пайову участь в утриманні цього об'єкта на умовах договору, укладеного із балансоутримувачем.

Визначення меж утримання територій, прилеглих до території підприємств, установ, організацій, здійснюється відповідно до розділу VI цих Типових правил.

Визначення обсягів пайової участі підприємств, установ, організацій, які розміщуються на території об'єкта благоустрою, в утриманні цього об'єкта, здійснюють органи місцевого самоврядування за формулою:

$$B = P_3 \times C_{\text{бв}},$$

де P_3 - загальна площа території, закріпленої за підприємством, установою, організацією;

$C_{\text{бв}}$ - базова вартість одного квадратного метра земель у межах населеного пункту, визначена у технічній документації з нормативної грошової оцінки земельних ділянок у межах населених пунктів, затвердженої у встановленому порядку.

2. Підприємства, установи і організації на власних та закріплених територіях повинні здійснювати весь комплекс робіт, спрямований на наведення та постійне підтримання чистоти і порядку, збереження зелених насаджень, а саме:

1) регулярне прибирання від сміття, побутових відходів, бруду, опалого листя, снігу, що забезпечує утримання об'єктів благоустрою та прилеглих територій у належному санітарному стані (тротуари прибираються вздовж всієї ділянки будинку, домоволодіння (в межах належності) - до бордюрного каменю);

2) забезпечення вивезення сміття, бруду, побутових відходів, опалого листя на відведені для цього ділянки або об'єкти поводження з відходами.

Вивезення сміття, побутових відходів здійснюється шляхом укладення відповідних договорів із підприємствами, з урахуванням затверджених норм надання послуг з вивезення побутових відходів;

3) регулярне миття об'єктів та елементів благоустрою, якщо їх можна мити, для утримання в належному стані;

4) регулярне прибирання контейнерних майданчиків;

5) належне утримання приміщень громадських вбиралень, у тому числі дворових, та вбиралень на кінцевих зупинках громадського транспорту у належному санітарному та технічному стані;

б) очищення опор ліній електропередач, стовбурів, стовпів, парканів, дерев, будівель, інших елементів благоустрою від об'яв, реклам, вивішених у недозволених місцях;

7) спостереження за станом водоприймальних та оглядових колодязів підземних інженерних мереж, **колодязів пожежних гідрантів**. У разі виявлення відкритих люків або інших недоліків в утриманні інженерних мереж про це повідомляються організації, які їх експлуатують, для негайного приведення цих мереж у належний стан;

8) регулярне знищення бур'янів, скошення трави заввишки більше 10 см, видалення сухостійних дерев та чагарників, видалення сухого та поламаного гілля та забезпечення їх видалення;

9) регулярне обстеження власних та прилеглих (закріплених) територій з метою виявлення амброзії полинолистої, інших карантинних рослин, проведення заходів з їх знищення;

10) здійснення заходів, що забезпечують збереження зелених насаджень, квітників, газонів;

11) проведення протягом року необхідних заходів з боротьби зі шкідниками та хворобами зелених насаджень;

12) проведення у повному обсязі заміни засохлих та пошкоджених кущів і дерев;

13) відновлення благоустрою території після проведення ремонтних або інших робіт, а також після аварій або природних явищ, які спричинили погіршення стану благоустрою.

3. Підприємства, установи, організації, особи, які експлуатують ліхтарі вуличного освітлення, засоби та обладнання зовнішнього освітлення, світлових покажчиків розміщення пожежних гідрантів, установки з декоративного підсвічування будинків, будівель, споруд, вивісок, вітрин, світлової реклами, зобов'язані забезпечувати їх належний режим роботи та технічний стан.

Усі вітрини повинні бути обладнані спеціальною освітлювальною апаратурою, переважно енергозберігаючою.

4. Освітлення має бути рівномірним і не повинно засліплювати учасників дорожнього руху та освітлювати квартири житлових будинків.

Вуличне освітлення повинно вмикатися відповідно до встановленого графіка в залежності від пори року та природних умов.

Розміщення обладнання архітектурно-художнього освітлення на фасаді будівель та споруд здійснюється виключно на підставі згоди власника будівлі або приміщень.

На пішохідних переходах, а також ділянках автомобільних доріг, проспектах, магістралях з високим рівнем небезпеки відключення освітлення у темний час доби забороняється.

VI. Визначення меж утримання територій, прилеглих до територій підприємств, установ, організацій

1. Межі утримання прилеглих територій (територія, яка межує із об'єктом благоустрою (його частиною) або спорудою (тимчасовою спорудою), розташованою на об'єкті благоустрою по його периметру) підприємств, установ, організацій у числовому значенні наведено у додатку до цих Типових правил.

2. Межі та режим використання прилеглої території підприємств, установ, організацій визначають органи державної влади та органи місцевого самоврядування або власник, якщо територія перебуває у приватній власності.

VII. Вимоги до утримання зелених насаджень на об'єктах благоустрою

1. Утримання зелених насаджень здійснюється згідно з Правилами утримання зелених насаджень у населених пунктах України, затвердженими наказом Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10 квітня 2006 року № 105, зареєстрованими у Міністерстві юстиції України 27 липня 2006 року за № 880/12754, та цими Типовими правилами.

2. Інвентаризація зелених насаджень проводиться відповідно до Інструкції з інвентаризації зелених насаджень у населених пунктах України, затвердженої наказом Державного комітету будівництва, архітектури та житлової політики України від 24 грудня 2001 року № 226, зареєстрованої у Міністерстві юстиції України 25 лютого 2002 року за № 182/6470.

3. Замовники будівництва повинні огороджувати зелені насадження, щоб запобігти їх пошкодженню.

4. Видалення дерев, кущів, газонів і квітників здійснюється відповідно до Порядку видалення дерев, кущів, газонів і квітників у населених пунктах, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01 серпня 2006 року № 1045.

VIII. Вимоги до поводження з побутовими відходами та прибирання території населеного пункту

1. Збирання та вивезення побутових відходів у межах певної території здійснюються юридичною особою, яка уповноважена на це органом місцевого самоврядування на конкурсних засадах відповідно до Порядку проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 листопада 2011 року № 1173.

2. Зберігання побутових відходів здійснюється відповідно до вимог Державних санітарних норм та правил утримання територій населених місць, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17 березня 2011 року № 145, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 05 квітня 2011 року за № 457/19195, та Методики роздільного збирання побутових відходів, затвердженої наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 01 серпня 2011 року № 133, зареєстрованої у Міністерстві юстиції України 10 жовтня 2011 року за № 1157/19895.

3. Роздільне збирання побутових відходів, включаючи небезпечні відходи у їх складі, здійснюється власниками таких відходів з дотриманням вимог:

1) Закону України «Про відходи»;

2) Правил надання послуг з вивезення побутових відходів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 10 грудня 2008 року № 1070;

3) Методики роздільного збирання побутових відходів, затвердженої наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 01 серпня 2011 року № 133, зареєстрованої у Міністерстві юстиції України 10 жовтня 2011 року за № 1157/19895;

4) Державних санітарних норм та правил утримання територій населених місць, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17 березня 2011 року № 145, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 05 квітня 2011 року за № 457/19195.

4. Механізоване посипання піщаною або змішаною сумішшю та оброблення іншими дозволеними для цієї мети матеріалами проїзної частини, вулиць, площ, мостів, шляхопроводів, перехресть, підйомів і узвозів здійснюється із дотриманням вимог Технічних правил ремонту і утримання вулиць та доріг населених пунктів, затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 14 лютого 2012 року № 54, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 05 березня 2012 року за № 365/20678.

5. Власники, балансоутримувачі або особи, які утримують території населених пунктів зобов'язані:

1) мати власний необхідний для прибирання снігу і льоду ручний інвентар (лопати металеві або дерев'яні, мітли, льодоруби), достатній запас матеріалу для посипання для своєчасного проведення протиожеледних заходів;

2) прибирати сніг негайно, з початку снігопаду, для запобігання утворення накату;

3) негайно очищати дахи, карнизи та інші елементи будинків, споруд, будівель від снігу та бурульок з дотриманням застережних заходів щодо безпеки руху пішоходів, не допускаючи пошкодження покрівель будинків і споруд, зелених насаджень, електромереж, рекламних конструкцій тощо, огорожувати небезпечні місця на тротуарах, переходах, вивозити сніг та бурульки, що зняті з дахів, карнизів та інших елементів будинків, споруд, будівель протягом доби;

4) повністю розчищати снігові вали над зливостічними колодязями, розміщеними на вулицях та дорогах, з яких сніг не передбачається вивозити на снігозвалище;

5) очищати від снігу, льоду та бруду оголовки зливостічних колодязів та дощоприймачі у разі сніготанення та на початку весняного періоду;

б) очищати від снігу, льоду, бруду оголовки колодязів для розташування пожежних гідрантів, розміщених на вулицях та дорогах.

ІХ. Порядок розміщення та утримання малих архітектурних форм та тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення для здійснення підприємницької діяльності

1. Проектування малих архітектурних форм здійснюється з дотриманням Єдиних правил ремонту і утримання автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів, правил користування ними та охорони, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30 березня 1994 року № 198, та ДБН Б.2.2-5:2011 «Планування та забудова міст, селищ і функціональних територій. Благоустрій територій».

2. Кількість розміщуваних малих архітектурних форм визначається в залежності від функціонального призначення території і кількості відвідувачів на цій території, користуючись такими принципами: екологічність, безпека (відсутність гострих кутів), зручність в користуванні, легкість очищення, привабливий зовнішній вигляд.

3.3 метою забезпечення максимально доступного користування територіями загального користування інвалідами з вадами зору малі архітектурні форми треба підбирати яскравих (контрастних) тонів або фарбувати яскравими (контрастними) кольорами.

Для оформлення мобільного і вертикального озеленення застосовують такі види пристроїв: трельяжі, шпалери, перголи, альтанки, квіткарки, вазони, павільйони, навіси, амфори.

4. Садові, паркові лави слід розставляти згідно з планами парків, скверів, зелених зон утримувати в справному стані, фарбувати не рідше двох разів на рік. Садові, паркові лави встановлюються та утримуються підприємствами, що утримують відповідні об'єкти благоустрою. Утримання садових, паркових лав включає їх миття, очищення від пилу і снігу, поточний ремонт.

5. Розміщення тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення для здійснення підприємницької діяльності (далі - ТС) здійснюється відповідно до Порядку розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності, затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 21 жовтня 2011 року № 244, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 22 листопада 2011 року за № 1330/20068.

6. Зовнішнє освітлення має бути біля кожної ТС, а також впритул до неї покриття вдосконаленого типу відповідно до вимог законодавства.

7. У разі розміщення ТС на відстані більше 2 метрів від тротуару до неї з тротуару будується пішохідна доріжка завширшки не менш 1,5 метра, під'їзд для розвантаження товарів.

8. Біля кожної ТС встановлюються однотипна урна для сміття та вазон для квітів, обов'язки з обслуговування яких покладаються на її власника.

9. Не допускається користування ТС, а також пересувними елементами вуличної торгівлі, якщо їх власниками не забезпечене закрите стікання використаної ними води в підземні зливостоки.

10. Розміщення малих архітектурних форм не повинно ускладнювати або унеможливити доступ до пожежних гідрантів, підступи до зовнішніх стаціонарних пожежних драбин, обладнання та засобів пожежогасіння.

**Начальник Управління
благоустрою територій та
комунального обслуговування**

М.О. Барінов

Додаток
до Типових правил благоустрою
території населеного пункту
(пункт 1 розділу VI)

Межі утримання прилеглих територій підприємств, установ, організацій

№ з/п	Прилегла територія	Підприємство, установа, організація, на яке покладається утримання прилеглої території	Межі утримання прилеглої території підприємства, установи, організації (не менше)
1	2	3	4
1	Двори, тротуари, покриття проїзної частини проїздів, прибудинкової території житлового фонду ЖК, ЖБК і ОСББ	Житловий кооператив, житлово-будівельний кооператив і об'єднання співвласників багатоквартирного будинку	20 м від межі відведеної земельної ділянки та до проїжджої частини вулиці
2	Двори, тротуари, майданчики, покриття проїжджої частини вулиці, інші території земельних ділянок, що надані у власність або користування юридичним або фізичним особам	Юридичні або фізичні особи, які є власниками або користувачами земельних ділянок	20 м від межі земельної ділянки та до проїжджої частини вулиці
3	Території, прилеглі до об'єктів соціальної інфраструктури	Суб'єкти господарювання, що експлуатують вказані об'єкти	15 м від межі земельної ділянки до проїжджої частини вулиці
4	Території, прилеглих до автозаправних станцій	Суб'єкти господарювання, що експлуатують вказані об'єкти	50 м від межі земельної ділянки, що надана у власність або користування, та до проїжджої частини вулиці

5	Території, прилеглі до торговельних центрів, об'єктів побутового обслуговування, громадського харчування, авторемонтних майстерень, магазинів, ринків, тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення для здійснення підприємницької діяльності	Суб'єкти господарювання, що експлуатують вказані об'єкти	20 м від межі земельної ділянки, що надана у власність або користування, та до проїжджої частини вулиці
6	Території, прилеглі до колективних гаражів, автостоянок	Гаражно-будівельні кооперативи, власники автостоянок	20 м від межі земельної ділянки, що надана у власність або користування, та до проїжджої частини вулиці
7	Території, прилеглі до індивідуальних гаражів, сараїв, льохів	Власники індивідуальних гаражів, сараїв, льохів	5 м навколо індивідуальних гаражів, сараїв, льохів
8	Території, прилеглі до центрально-теплових, трансформаторних, газорозподільних, тяглових підстанцій	Підприємства, установи, організації, на балансі яких знаходяться вказані об'єкти	у радіусі 10 м від периметру споруд та до проїжджої частини вулиці
9	Трамвайні, тролейбусні, автобусні, зупинки маршрутних транспортних засобів і стоянки (місця відстою) маршрутних таксі	Відповідні дорожньо-експлуатаційні підприємства або інші суб'єкти господарювання на договірних засадах	у радіусі 20 м від периметру споруд та до проїжджої частини вулиці

10	Виходи зі станцій метрополітену	Балансоутримувачі	20 м від периметру споруд та до проїжджої частини вулиці
11	Майданчики для паркування	Суб'єкти господарювання, які утримують майданчики для паркування	20 м від периметру споруд та до проїжджої частини вулиці
12	Мости, шляхопроводи, інші штучні споруди, території під шляхопроводами	Балансоутримувачі штучних споруд	10 м від периметру споруд
13	Контейнерні майданчики	Балансоутримувачі територій, на яких розміщено контейнерні майданчики	5 м від периметру споруди
14	Території, відведені під проектування та забудову	Фізичні або юридичні особи, яким відповідно до законодавства відведені земельні ділянки, незалежно від того, ведуться на них роботи чи не ведуться	20 м від межі земельної ділянки, яка відведена під проектування та забудову, та до проїжджої частини вулиці